

1. ספר הכוזרי, מאמר א

(יא) אמר לו החבר: אנחנו מאמינים באלהי אברהם יצחק ויעקב המוציא את בני ישראל ממצרים באותות ובמופתים ובמסות, והמכלכלם במדבר, והמנחילם את ארץ כנען, אחר אשר העבירם את הים והיַרְדֵּן במופתים גדולים, ושלח משה בתורתו, ואחר כך כמה אלפי נביאים אחריו מזהירים על תורתו, מיעדים בגמול טוב לשומרה, וענש קשה לממרה אותה. ואנחנו מאמינים בכל מה שכתוב בתורה, והדברים ארכים.

11. The Rabbi replied: I believe in the God of Abraham, Isaac and Israel, who led the children of Israel out of Egypt with signs and miracles; who fed them in the desert and gave them the land, after having made them traverse the sea and the Jordan in a miraculous way; who sent Moses with His law, and subsequently thousands of prophets, who confirmed His law by promises to the observant, and threats to the disobedient. Our belief is comprised in the Torah--a very large domain.

(יב) אמר הכוזרי: מסכים הייתי שלא אשאל יהודי מפני שידעתי אבוד זכרם וחסרון עצתם, כי השפלות והדלות לא עזבו להם מדה טובה. והלא היה לך לומר, היהודי, כי אתה מאמין בבורא העולם, ומסדרו ומנהיגו, ובמי שבראך והטריףך והדומה לספורים האלה, אשר הם טענת כל מי שיש-לו דת, ובעבורה הוא רודף האמת, להדמות לבורא בצדקו ובחכמתו:

12. Al Khazari: I had not intended to ask any Jew, because I am aware of their reduced condition and narrow-minded views, as their misery left them nothing commendable. Now shouldst thou, O Jew, not have said that thou believest in the Creator of the world, its Governor and Guide, and in Him who created and keeps thee, and such attributes which serve as evidence for every believer, and for the sake of which He pursues justice in order to resemble the Creator in His wisdom and justice?

(יג) אמר החבר: זה שאתה אומר היא הדת ההקשית המנהגית, מביא אליה העיון, ונכנסים בה ספקות רבות. ואם תשאל הפילוסופים עליה איך מוצא אותם מסכימים על מעשה אחד ולא על דעת אחרת, מפני שהם טענות, יש מהם מה שהם יכולים להעמיד מופת, ומהם מה שישפיקו בם, ומהם מה שלא ישפיקו בם, כל שכן שיעמידו בם מופת.

13. The Rabbi: That which thou dost express is religion based on speculation and system, the research of thought, but open to many doubts. Now ask the philosophers, and thou wilt find that they do not agree on one action or one principle, since some doctrines can be established by arguments, which are only partially satisfactory, and still much less capable of being proved.

(יד) אמר הכוזרי: רואה אני דבריך, היהודי, טוב מפתחתו, ואני רוצה עתה שאוסיף לדבר עמך.

14. Al Khazari: That which thou sayest now, O Jew, seems to be more to the point than the beginning, and I should like to hear more.

(טו) אמר החבר: אבל פתיחת דברי היא המופת, ועוד כי היא הראיה אין צריך עמה לא ראה ולא מופת.

15. The Rabbi: Surely the beginning of my speech was just the proof, and so evident that it requires no other argument.

(טז) אָמַר הַפּוֹזְרִי: וְאִיךָ הוּא זֶה .

16. Al Khazari: How so?

2. תורת חובות הלבבות, הקדמה

ואני שאלתי אחד מהנחשבים מחכמי התורה במקצת מה שזכרתי לך בחכמות המצפון והשיב אותי כי הקבלה תעמוד במקום העיון בזה ובמה שדומה לו .

I once asked a man who was considered among the Torah Sages concerning some of the topics we mentioned regarding the inner wisdom and he replied that on this and similar things, the tradition is sufficient to stand in place of rational inquiry.

אמרתי לו אין זה ראוי אלא למי שאין בו יכולת לעיין מפני מעוט הכרתו ורוחק הכנתו כנשים וכקטנים וחסרי הדעת מן האנשים אך מי שבכח שכלו והכרתו לעמוד על ברור מה שקבל ועכבוהו מלעיין בו בשכלו העצלות והקלות במצות האל ובתורתו הוא נענש על זה ואשם על אשר התעלם ממנו .

I said to him: "This applies only to those who lack the ability to inquire due to low powers of perception and weakness of understanding, such as women and children, or feeble minded persons (Translator: women used to be much less educated than in our times). But a man who has sufficient power of intellect and perception to attain certainty on the truth of Tradition, and he neglected to investigate this due to laziness or due to holding in light esteem the commandments of G-d and His Torah - certainly he will be punished for this and he sins for having neglected them.

3. תורת חובות הלבבות, שער היחוד, פרק ג

אך לדעת אם אנו חייבין לחקור על היחוד בדרך העיון אם לא, אומר, כי כל מי שיוכל לחקור על הענין הזה והדומה לו מן הענינים המושכלים בדרך הסברא השכלית חייב לחקור עליו כפי השגתו וכח הכרתו .

Regarding whether or not it is our duty to rationally investigate on the unity of G-d, I will say as follows: For anyone who is capable of investigating on this and other similar matters through rational inquiry - it is his duty to do so according to his intelligence and perception.

וכבר הקדמתי בתחלת הספר הזה מן הדברים המראים חיוב הענין מה שיש בו די והמתעלם מחקור הרי זה מגונה ונחשב מן המקצרים בחכמה ובמעשה והוא דומה לחולה שהוא בקי בחליו ובדרך רפואתו סמך על רופא שמרפא אותו בכמה מיני רפואות והוא מתעצל לעיין בחכמתו וסברתו ברפואות הרופא לדעת אם הוא מתעסק בעניניו על דרך נכונה אם לא והיה יכול לעמוד על זה מבלי דבר שימנעהו. וכבר חייבתנו התורה בזה כמו שכתוב (שם) וידעת היום והשבות אל לבבך וגו'. 'וכו'

I have already written in the introduction to this book sufficient arguments which demonstrate the obligation of this matter. Anyone who neglects to investigate into it is blameworthy and is considered as belonging to the class of men who fall short in wisdom and conduct. He is like a

sick man (a doctor) who is an expert on the nature of his disease and the correct healing method, but instead relies on another doctor to heal him who applies various healing methods, while he is lazy to inquire using his own wisdom and reasoning into the methods employed by the doctor, to see whether or not the doctor is dealing with him correctly or not, when he was easily able to do this without anything preventing him. The Torah has already obligated us on this, as written: "know therefore today, and lay it to your heart[, that the L-ord is G-d in heaven above and on the earth beneath; there is no other]" ([Deut. 4:39](#))....

וא"א שיודו לנו האומות במעלות החכמה והבינה עד שיעידו לנו הראיות והמופתים ועדי השכל על אמתת תורתנו ואומן אמונתנו. וכבר הבטיחנו יוצרנו לגלות מסך הסכלות מעל שכלם ושיראה כבודו הבהיר לאות לנו על אמתת תורתנו כאשר אמר ([ישעיהו ס](#)) (והלכו גוים לאורך וגו' ואומר) שם ב (והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' וגו'.

And it is impossible for the nations to admit to our claims of superior wisdom and understanding unless there are proofs and evidences which can testify for us along with the testimony of the intellect on the truth of our Torah and our faith. And our Maker has already promised us that He will remove the veil of ignorance from their minds, and show His magnificent glory as a sign to us on the truth of our Torah when He said: "And the nations shall walk by your light" ([Isaiah 60:3](#)), and "And many peoples shall go and say, Come you, and let us go up to the mountain of the L-ord, to the house of the G-d of Jacob.." ([Isaiah 2:3](#)).

4. רמב"ם, יסודי התורה ח:א

משה רבנו לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה. שהמאמין על פי האותות יש בלב דפי שאפשר שיעשה האות בלט וכשופי. אלא כל האותות שעשה משה במדבר לפי הצרף עשאו. לא להביא ראיה על הנבואה. היה צריך להשקיע את המצרים קרע את הים והצילין בתוכו. צרכנו למזון הוריד לנו את המן. צמאו בקע להן את האבן. כפרו בו עדת קרח בלעה אותן הארץ. וכן שאר כל האותות. ובמה האמינו בו. במעמד הר סיני שעיינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא אחר האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מדבר אליו ואנו שומעים משה משה לה אמר להן כה וכה. וכו' ומנין שמעמד הר סיני לבדו היא הראיה לנבואתו שהיא אמת שאין בו דפי שנאמר ([שמות יט ט](#)) "הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם". מכלל שקדם דבר זה לא האמינו בו נאמנות שהיא עומדת לעולם אלא נאמנות שיש אחריה הרהור ומחשבה :

Moses our Master was not believed in by Israel because he delivered tokens, for whosoever bases his belief contingent upon tokens retains suspicion in his heart, for it is possible that the token was delivered by means of enchantment and witchcraft. But all the tokens delivered by Moses in the wilderness were responsive to necessities, and not as testimony for prophecy. When it became necessary to have the Egyptians sunk, he divided the sea and drowned them therein; when our need was food, he brought down for us Manna; when they became thirsty, he split open the rock for them; when the Korah confederacy denied him, the earth swallowed them up. Likewise came to pass all the other tokens. Wherein, then, did they believe in him? In being present at Mount Sinai; for our own eyes saw and not through a stranger's, and our own ears heard and not that of another; the flame, the thunder and lightning, and he drew near the thick cloud and the Voice speaking unto him, we listening, saying: "Moses, Moses, go and tell them thus and such," ...

From whence do we know that the standing at Mount Sinai alone is the evidence which makes his prophecy true without a shadow of suspicion? Because it is said: "Lo, I come unto thee in a thick cloud, that the people may hear when I speak unto thee, and may also believe thee forever" ([Ex. 19.9](#)). Evidently, hitherto they did not believe in him with an everlasting belief, but with a belief wherein there is after-thought and reflection.

5. רמב"ם, יסודי התורה א-ה

יְסוּד הַיְסוּדוֹת וְעִמּוּד הַחֲכָמוֹת לִידַע שְׂיִישׁ שֵׁם מְצוּי רִאשׁוֹן. וְהוּא מְמַצִּיא כָּל נִמְצָא. וְכָל הַנִּמְצָאִים מִשְׁמַיִם וְאֶרֶץ וּמָה שְׁבִינֵיהֶם לֹא נִמְצָאוּ אֶלָּא מֵאֲמֶתֶת הַמְצָאוֹ :

The foundation of foundations and firmest pillar of all wisdom is, To know that there is a First Being, that He caused all beings to be, and that all beings from heaven and earth, and from between them, could not be save for the truth of His Own Being.

וְאִם יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁהוּא אֵינוֹ מְצוּי אֵין דְּבַר אַחֵר יְכוּל לְהִמְצָאוֹת :

Thus, supposing that He is not, none else could have been called into existence.

וְאִם יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁאֵין כָּל הַנִּמְצָאִים מְלֻבְדוּ מְצוּיִים הוּא לְבַדּוֹ יְהִי מְצוּי. וְלֹא יִבְטַל הוּא לְבִטּוּלָם. שְׂכָל הַנִּמְצָאִים צָרִיכִין לוֹ וְהוּא בְרוּךְ הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ לָהֶם וְלֹא לְאַחַד מֵהֶם. לְפִיכָךְ אֵין אֲמֶתֶתוֹ כְּאֲמֶתֶת אַחַד מֵהֶם :

Conversely, supposing all other beings, save He alone, non-existent, His Being alone remains; for, He does not cease to be because of their non-existence, as all beings are dependent upon Him, but He, blessed is He! is not dependent upon them nor upon a single one of them; therefore, the truth of His Being is incomparable to the truth of any other individual being.

הוּא שֶׁהַנְּבִיא אָמַר (יְרֵמִיָּה י"ז) "וְה' אֱלֹהִים אֱמֶת". הוּא לְבַדּוֹ הָאֱמֶת וְאֵין לְאַחֵר אֱמֶת כְּאֲמֶתֶתוֹ. וְהוּא שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָת (דְּבָרִים ד' ל"ה) "אֵין עוֹד מְלֻבְדוֹ". כְּלוֹמַר אֵין שֵׁם מְצוּי אֱמֶת מְלֻבְדוֹ כְּמוֹתוֹ :

This is as the prophet says: "But the Lord God is the true God" ([Jer. 10.10](#)); He alone is the Truth, and no other being possesses a truth similar to His Truth, even as the Torah says: "There is none other like unto Him" ([Deut. 4.39](#)), meaning, there is no other true being, besides Him, like unto Him.